

Statsbudsjettet 2027: Kap 855 Statlig forvaltning av barnevernet

Høringsinnspill fra stiftelsen CRUX

CRUX er en landsomfattende ideell og diakonal stiftelse med over 600 ansatte og 170 frivillige. Vi er en av de største ideelle aktørene innen barnevernet og tilbyr blant annet institusjonstiltak, spesialiserte fosterhjem og hjelpetiltak. CRUX har også tilbud innen rus- og avhengighetsbehandling, psykisk helsevern og oppfølging av mennesker utenfor samfunns- og arbeidsliv.

CRUX er glad for at barnevernet prioriteres i statsbudsjettet for 2027. Vi vil særlig løfte fram behovet for å inkludere ideelle i kapasitetsoppbyggingen på institusjonsområdet, bedre tilgang til spesialiserte fosterhjem, og en sterkere satsing på forebygging i kommunene.

1. Institusjonsbarnevernet: Økt kapasitet må inkludere ideelle

CRUX vil gi regjeringen ros for forslaget om å styrke institusjonsbarnevernet med 707 millioner kroner i 2027. Økt grunnkapasitet er nødvendig for at barn og unge skal få et egnet tilbud når de trenger det.

Samtidig savner vi en tydeliggjøring av hvordan ideelle aktører skal bidra i kapasitetsoppbyggingen. Intensjonsavtalen mellom regjeringen og ideell sektor fra 2023 har som mål å øke andelen ideelle institusjonsplasser. Stortinget har også gitt føringer om en langsiktig plan for økt grunnkapasitet, der ideelle skal utgjøre en betydelig andel, og at ideelle skal inkluderes i utviklingen av den nye institusjonsmodellen.

CRUX forventer at disse føringene følges opp. Langsiktige og forutsigbare rammer er avgjørende for at ideelle skal kunne investere i kompetanse, utvikle fagmiljøer og sikre stabile tilbud til barn og unge.

Vi vil også understreke betydningen av at Regjeringens arbeid med en lov om registrering av ideelle velferdsaktører, inkludert en juridisk definisjon, gis prioritet.

CRUX ber Familie- og kulturkomiteen om å:

- Følge opp Stortingets føringer om ideelles deltakelse i kapasitetsøkningen.
- Sikre at ideelle inkluderes i utviklingen av den nye institusjonsmodellen.
- Legge til rette for langsiktige og forutsigbare avtaler for de ideelle.
- Sikre framdrift i arbeidet med lov om registrering og juridisk definisjon av ideelle velferdsaktører.

2. Spesialiserte fosterhjem: Rammeavtaler framfor enkeltkjøp

CRUX er bekymret for den vedvarende mangelen på fosterhjem. Ved utgangen av første tertial 2026 ventet 339 barn på fosterhjem etter ønsket plasseringsdato. Barna trenger trygghet, stabilitet og et tilbud tilpasset sine behov.

Rekruttering er viktig, men fosterhjemmene må også få god oppfølging, faglig støtte og forutsigbare rammer. Dette gjelder særlig spesialiserte fosterhjem for barn med omfattende behov.

CRUX erfarer at dagens enkeltkjøpspraksis er svært tidkrevende og i stor grad preget av økonomiske vurderinger. I noen tilfeller faller aktuelle fosterhjem fra fordi de ikke kan vente på at prosessene blir ferdige. Dermed kan barn bli stående uten et egnet tilbud, selv når et aktuelt hjem finnes.

Rammeavtaler med ideelle aktører bør derfor erstatte dagens enkeltkjøpspraksis for spesialiserte fosterhjem. Det vil gi større forutsigbarhet, redusere tidkrevende prosesser, og bidra til at barn raskere får et hjem som møter behovene deres.

CRUX ber Familie- og kulturkomiteen om å:

- Styrke rekrutteringen til og oppfølgingen av fosterhjem.
- Sikre tilgang til spesialiserte fosterhjem for barn med omfattende behov.
- Legge til rette for rammeavtaler med ideelle aktører som erstatning for enkeltkjøp.

3. Forebygging: Barn og familier må få hjelp tidligere

CRUX savner en tydeligere satsing på forebygging i statsbudsjettet. Økt institusjonskapasitet er nødvendig, men barn og familier må også få hjelp tidlig, før utfordringene vokser og krever mer omfattende tiltak. Dette forutsetter kommuner med tilstrekkelige ressurser, sterke førstelinjetjenester og godt tverrfaglig samarbeid. Forebyggende arbeid trenger forutsigbar finansiering og kan ikke være avhengig av kortsiktige prosjektmidler eller pressede kommunale budsjetter.

CRUX ber Familie- og kulturkomiteen om å:

- Prioritere forebygging og tidlig innsats tydeligere.
- Styrke kommunenes mulighet til å hjelpe barn og familier tidlig.
- Sikre forutsigbare rammer for forebyggende tiltak og tverrfaglig samarbeid.

CRUX ber komiteen bidra til en barnevernspolitikk som kombinerer kapasitet og kvalitet med langsiktighet og forebygging. Barn og unge må få riktig hjelp til riktig tid.

13.oktober 2026

Med vennlig hilsen

Jorunn H. Heggelund, generalsekretær

Ingvill Elvestad Meltvedt, direktør for samfunnskontakt og utvikling